

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



МАТЕРІАЛИ

**106-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького колективу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
03, 05, 10 лютого 2025 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2025 році №1005249

Чернівці – 2025

УДК 61(063)
М 34

Матеріали підсумкової 106-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького колективу Буковинського державного медичного університету (м. Чернівці, 03, 05, 10 лютого 2025 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2025. – 450 с. іл.

У збірнику представлені матеріали 106-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького колективу Буковинського державного медичного університету (м. Чернівці, 03, 05, 10 лютого 2025 р.) зі стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Годованець О.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Батіг В.М.
професор Білоокій В.В.
професор Булик Р.Є.
професор Давиденко І.С.
професор Дейнека С.Є.
професорка Денисенко О.І.
професор Заморський І.І.
професорка Колоскова О.К.
професорка Кравченко О.В.
професорка Пашковська Н.В.
професорка Ткачук С.С.
професорка Тодоріко Л.Д.
професорка Хухліна О.С.
професор Черноус В.О.

ISBN 978-617-519-135-4

© Буковинський державний медичний
університет, 2025

Матеріал і методи дослідження. Серед великоклітинних суб'єдер ПЯ об'єктом вивчення слугувало заднє великоклітинне суб'ядро, яке прийнято поділяти на задньомедіальне суб'ядро, що містить здебільшого окситоцин-синтезувальні нейрони, і задньолатеральне суб'ядро, що містить вазопресин-синтезувальні нейрони. Враховуючи компактність розташування вказаних суб'єдер, а також ту обставину, що синтезовані ними нейропептиди беруть участь у реалізації нейроендокринної відповіді на зміну фотоперіоду, у наших дослідженнях латеральне великоклітинне суб'ядро (лвПЯ) розглядалося як єдина структура.

Результати дослідження. В інтактних тварин простежується циркадіанна ритмічність морфофункціональної активності досліджуваних нейротрансдукторів лвПЯ гіпоталамуса з максимальними показниками близько 14.00 год.

Світлова депривація викликає десинхроноз функціональної активності нейронів лвПЯ гіпоталамуса та інверсію максимальних величин з денних на нічні години, що розцінюємо, як ефекти мелатоніну, який в якості стрес-лімітувального чинника пригнічує синтез вазопресину латеральними великоклітинними суб'ядрами ПЯ гіпоталамуса самців шурів.

Вивчення добових коливань та функціональної активності нейронів лвПЯ у шурів, які перебували за гіперілюмінізованих умов показало згладжуваність різниці між денними та нічними показниками. І хоча при тривалому освітленні вдень вірогідних різниць щодо показників інтактних тварин не виявлено, уночі площа компонентів досліджуваного суб'ядра нейросекреторних клітин гіпоталамуса вірогідно зростає.

Висновки. За тривалого світлового стресу розвивається десинхроноз з проявами реактивних змін морфометричних параметрів латеральних великоклітинних суб'єдер ПЯ гіпоталамуса шурів.

Волошин В.Л.

ТВАРИНИ-ІНДИКАТОРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНІТОРИНГУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ

Кафедра медичної біології та генетики

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Зростаючий вплив антропогенних чинників на довкілля зумовлює необхідність ранньої діагностики змін в екосистемах. Тварини-індикатори відіграють ключову роль у такій діагностиці, оскільки їхня чутливість до різних забруднювачів допомагає швидко та економічно визначати якість навколишнього середовища. Вивчення цих видів сприяє розробці ефективних заходів для запобігання екологічним катастрофам та забезпечення сталого розвитку.

Тварини-індикатори - це види, які реагують на зміни довкілля більш виражено, ніж інші організми. Зміни в їхній поведінці, популяції або фізіологічних характеристиках сигналізують про стан екосистеми. Індикаторні види є важливими для оцінки здоров'я екосистем, оскільки вони чутливо реагують на рівень забруднення повітря, води, ґрунту та інших компонентів навколишнього середовища. Біоіндикатори забруднення повітря: деякі види комах, що чутливі до токсичних викидів. Водні індикатори: види, що мешкають у водному середовищі (наприклад, жаби або мідії), які швидко реагують на зміни в хімічному складі води. Ґрунтові індикатори: черви та інші організми, що демонструють стан забруднення ґрунту важкими металами або хімічними речовинами. Завдяки регулярному спостереженню за популяціями індикаторних видів можна виявляти шкідливі тенденції в екосистемах на ранніх стадіях та попереджати екологічні катастрофи.

Мета дослідження. Дослідити тварин-індикаторів як інструмент оцінки стану довкілля та визначити їхнє значення у системі моніторингу.

Матеріал і методи дослідження. Аналіз літературних джерел - для вивчення існуючих видів-індикаторів та їхнього використання в екологічних дослідженнях; польові спостереження - для моніторингу стану популяцій індикаторних видів та виявлення змін у їхньому середовищі; лабораторні дослідження - для оцінки фізіологічних і біохімічних реакцій тварин-індикаторів на зміну умов навколишнього середовища; статистичний аналіз

даних - для кількісного визначення кореляцій між станом популяцій індикаторних видів та рівнем забруднення навколишнього середовища.

Результати дослідження. Виявлено, що індикаторні види різних екологічних середовищ (повітря, води, ґрунту) мають високу чутливість до змін умов навколишнього середовища. Підтверджено, що використання індикаторних видів є економічно вигідним способом моніторингу довкілля. Польові дослідження та лабораторні експерименти підтвердили важливість індикаторних видів для екологічної оцінки та їх здатність сигналізувати про ранні стадії екологічного забруднення.

Висновки. Тварини-індикатори є важливим елементом системи моніторингу довкілля, оскільки надають оперативні дані про стан екосистем. Вони сприяють своєчасному виявленню екологічних загроз, оптимізації ресурсів для охорони довкілля та забезпеченню сталого розвитку. Ці статистичні дані підкреслюють необхідність у використанні індикаторних видів для постійного моніторингу стану довкілля та дозволяють проводити порівняльні аналізи, що допомагають оцінювати ефективність екологічних політик. Використання тварин-індикаторів є менш витратним методом моніторингу у порівнянні з дорогими лабораторними дослідженнями, що робить їх застосування доступним для постійного екологічного моніторингу.

Кривчанська М.І.

КЛІНІЧНІ ТА ГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ ТЕРНЕРА

Кафедра медичної біології та генетики

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Екологічний стан нашої планети викликає велике занепокоєння. Середовище проживання людини все більше наповнюється шкідливими чинниками фізичної, хімічної та біологічної природи, і як наслідок – зростання спадкової патології, а саме хромосомних аномалій.

Мета дослідження. За даними наукової літератури проаналізувати клінічні та генетичні особливості дівчаток із синдромом Тернера.

Матеріал і методи дослідження. Проаналізовано більше 50 літературних джерел з різних наукометричних баз даних; дана інформація узагальнена та викладена у науковій публікації.

Результати дослідження. Серед новонароджених трапляється значна гетерогенність фенотипу. Низькорослість та дисгенезія гонад вважаються найрозповсюдженішими симптомами серед усіх обстежених. Інші клінічні ознаки та симптоми різняться у пацієток залежно від каріотипу. Часто при народженні трапляються коротка шия і крилоподібні складки на шиї, низька лінія росту на шиї, низько розташовані вуха, зменшена довжина тіла при народженні та набряки кистей і стоп. Можлива наявність уроджених вад розвитку.

У періоді дитинства виявляють: низький ріст, коротку шию, порушення прикусу, деформація і укорочення метатарзальних і метакarpальних кісток, вальгусна девіація колінних та ліктьових суглобів, остеопороз, телеангіектазії на шкірі та в кишечнику, яскраво пігментовані родимі плями на тулубі та шиї, бочкоподібна грудна клітка, гіпертелоризм сосків, низький ріст волосся на шиї. Хмароподібні помутніння та зниження чутливості рогівки ока, антимонолоїдний розріз очей; птоз; епікант, гіпертелоризм очей. Рідше трапляються мікрофтальм, колобоми повік та райдужки, катаракта, юнацька глаукома.

У пубертатному періоді, як правило, у них відзначають відсутність гонад (агенезія), дисгенезію яєчників (90%), гіпоплазію матки та маткових труб, первинну аменорею, часткова або повна відсутність вторинних статевих ознак. Внаслідок дисгенезії гонад порушується формування яєчників, вони представлені вузькими сполучнотканинними тяжами, розташованими у малому тазі. Дівчатка мають, як правило, нормальний інтелект, виняток становлять пацієнти з мозаїчним каріотипом, та кільцевою X хромосою. Доведено, що наявність кільцевої X-хромосоми у жінок з синдромом Тернера призводить до серйозних порушень інтелекту.